

HATAY

Hatay, gerçekleştirilen arkeolojik araştırmalar ışığında tarihi oldukça geçmişlere (ilk çağlara) uzanan yerleşim merkezlerinden biridir. Paleolitik ağ'a kadar uzanan tarihi, kent iklim koşulları ve toprak verimliliği açısından oldukça iyi koşullar sunduğunun bir göstergesidir. Gerçekten de Hatay tarih boyunca pek çok uygarlığın sahip olmak istediği bir Şehir olmuştur.

Hatay yoresini çekici kılan ve tarihin her döneminde glere açık olmasını sağlayan bir başka özellik de, Anadolu'yu Çukurova yolu ile Suriye ve Filistin'e bağlayan yolların kavşak noktasında bulunmasıdır. Ayrıca, Mezopotamya'dan Akdeniz'e çıkmak için kullanılabilecek en uygun limanlar yine Hatay yoresinde bulunmaktadır. Bir tarafta yolları buluşturan koca bir Şehir, diğer tarafta bu Şehrin kapılarını dünyaya aan, Őehirleri denizlerle buluşturan stratejik limanlar...

Hatay'ı bir dünya Őehrine dnuştren özellikler tabii ki sadece bunlarla sınırlı değil.

Hatay'da bilinen ilk uygarlık adımları, Tell Tainat ve Tell Atana'da yapılan kazı alanlarında ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca Geç Hitit Prenslikleri birleşerek Hattena Krallığı'nı kurmuş olduklarına dair belge ve tarihi eserler bugünkü Kırıkhan yakınlarındaki Çatalhöyük'te bulunmuştur. Hatay adı da Atatürk tarafından verilmiştir.

Antakya'nın ismini İ.Ö. 300 yılında I. Nikator'un babası Antiochus'un isminden aldığı bilinmektedir. Bu dönemde su kanalları yapılarak Defne (Harbiye)'den Şehre su getirilmiştir. M.Ö. 195'te başlayan olimpiyatlarla da "Olimpiyatlar Őehri" olarak nlenmiştir.

M.S. 29-40 yılları arasında Hz. İsa'nı havarilerinden St. Pierre Antakya'ya gelerek dini yaymaya çalışmış ve Hz İsa'ya inananlara buradan Hristiyan adı verilmiştir. Daha sonra da Şehir Hristiyan dininin önemli merkezlerinden olmuştur.

*Hatay,
23 Temmuz
1939'da
tamamen
"Hatay" adı
ile bir vilayet
olarak Türkiye
Cumhuriyeti'ne
katılmıştır.*

1516'da Yavuz Sultan Selim bu toprakları fethetmiş ve Osmanlı İmparatorluğu dönemi başlamıştır.

Bu hakimiyet 1918 yılına kadar devam etmiştir. I. Dünya Savaşı sırasında Fransız birlikleri Hatay'ın yönetimini ele geçirmiştir. Böylece Hatay, Fransa'nın himayesindeki Suriye'ye katılmıştır.

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra, Fransa'nın Suriye'ye bağımsızlık tanınması için yapılan çalışmalar zerine Türk Hkmeti'nin müdahalesi ile 1938 yılında Bağımsız Hatay Devleti kurulmuştur. 10 ay 21 gün süren Hatay Devleti, Hatay Meclisi kararı ile 29 Haziran 1939 yılında Türkiye Cumhuriyeti topraklarına katılmıştır.

Dünyanın ilk ışıklandırılan caddesi 'Bugünkü Kurtuluş Caddesi) ile tarihte ilk kez "Hristiyan" kelimesinin kullanılması, Roma döneminde dünyanın 3. büyük eyalet olması, Anadolu'nun ilk camisini bağrında barındırması ile Hatay; çok önemli bir yere sahiptir.

Medeniyetlerin efsaneleşen hoşgörüsü ile belki de en önemlisi yüzyıllardır barış ve kardeşlik içerisinde yaşayan insanların birlikteliği ile Hatay; tarihini bugün hala yaşıyor ve yaşatıyor.

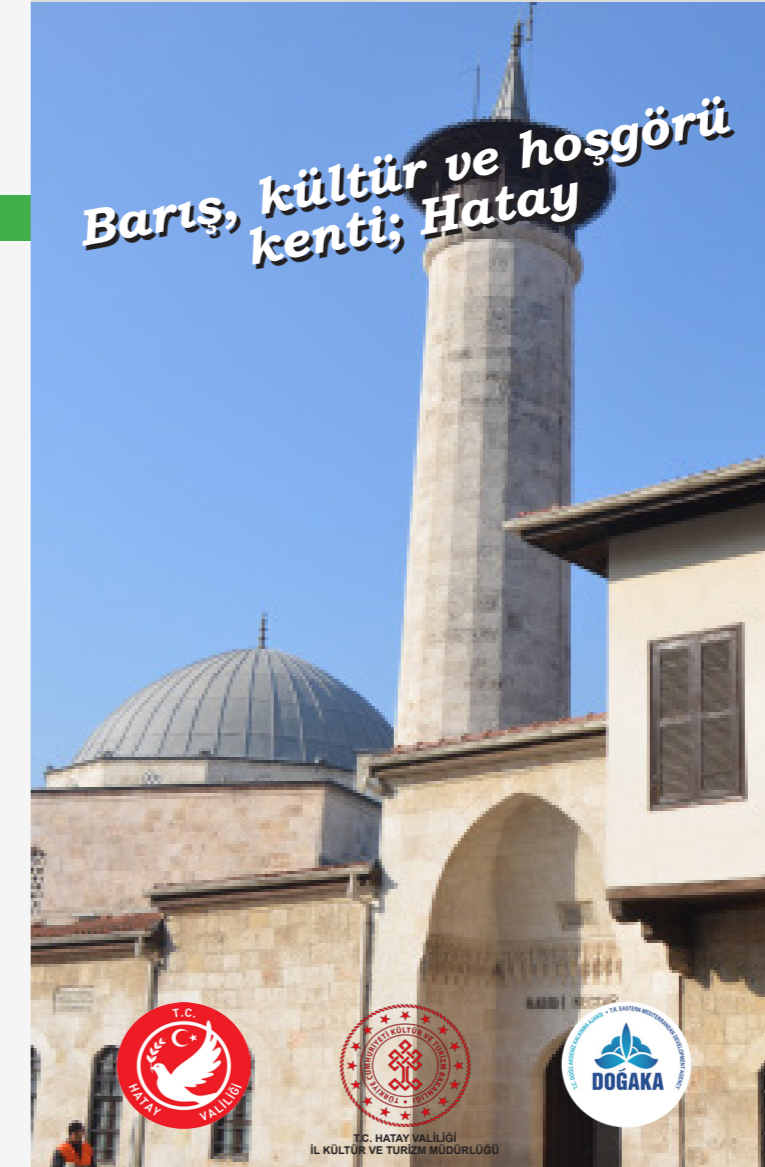
Habib-i Neccar Camii Rotasında Gezi nerileri

Antakya'da bulunan inanç merkezlerine bir gününüzü ayırırsanız, kent merkezinde bulunan Habib-i Neccar Camii ile yürüme mesafesindeki diğer semavi dinlerin inanç merkezlerini de görmek imkanı bulunmaktadır.

Habib-i Neccar Camii ve Klleyesi'ni gezdikten sonra birbirleri ile sırt sırta olan Katolik Kilisesi ve Sarımiye Camii ile Ortodoks Kilisesi, Protestan Kilisesi, Havra ve Ulu Camii kısa zamanda gezebileceğiniz ve mutlaka görmeniz gereken yerler arasındadır.

Tarihi Uzun arşı'yı ve Kurşunlu Han'ı dolaşarak tepsi kebabı ve kömür ateşinde knefe molası verebilirsiniz. Gezinize devam ederek çarşıdan yöreye ait hediyelik ürünler alabilirsiniz. Eğer zamanınız kalırsa Kurtuluş Caddesi'ndeki Antik Cam Evi'ni gezerek sevdiklerinize hediyelik eşya alabilirsiniz.

Eski Antakya Evleri ve Sokaklarını keşfettikten sonra, restorana çevrilen Antakya evlerinde Hatay Mutfağı'nın en güzel lezzetlerini tadarak gezinize son verebilirsiniz.

T.C. HATAY VALİLİğİ
İL KÜLTÜR VE TURİZM MüDüRLüğü
+90 (326) 214 92 17
+90 (326) 213 33 86
iktm31@ktb.gov.tr
Cumhuriyet Mah. Őehit Mustafa Sevgi Cad.
No:8/A 31100
Antakya / HATAY

Bu broşür Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOğAKA) tarafından bastırılmıştır.

Anadolu'da İnşaa Edilen ilk Camii

**HABİB-İ NECCAR
CAMİİ**

T.C. HATAY VALİLİğİ
İL KÜLTÜR VE TURİZM
MüDüRLüğü

B A R I ř , K  L T  R V E H O ř G  R  K E N T İ H A T A Y

HABİB-İ NECCAR CAMİİ

Habib-i Neccar Camii, 638'de Antakya'nın Müslüman Araplar tarafından hakimiyet altına alındığı dönemde inşaa edilmiştir. Anadolu'nun ilk camisi olarak ta kabul edilmektedir.

Caminin kuzeydoğu köşesinde yerin 4 metre altında Habib-i Neccar ve Şemun Safa'nın, girişinde Hz.

Yahya (Pavlus) ve Hz. Yunus (Yuhanna) elçilerinin türbeleri bulunmaktadır. Cami tarih boyunca pek çok defa zarar gören kubbesi ve minaresi onarılmıştır.

İnanmanın ve hoşgörünün tüm dünyaya örnek olmuş eseri Habib-i Neccar Camii.

En son 1854 yılında meydana gelen büyük depremde tamamen yıkılan camii Osmanlı Sultanı Abdülmecit tarafından Osmanlı Mimari tarzında yeniden inşaa edilmiştir. Cami avlusunda bulunan şadırvan da yine bu dönemin eseridir.

Habib-i Neccar'ın hikayesi Mukaddes Kitap Kur'an-ı Kerim'de Yasin Süresi'nde anlatılmaktadır.

Habib-i Neccar Efsanesi

İslami kaynaklara göre Yasin Suresi'nde kıssası anlatılan kişi.

Kur'an-ı Kerim'de, "Karye" halkını Hakk'a davet etmek için bir şehre (Karye) gelen iki elçiye destek olmak üzere bir üçüncüsünün gönderildiği, halkın bunlara karşı çıktığı, sadece şehrin uzak bir yerinden gelen bir kişinin iman edip onları desteklediği ve bu kişinin, açıkça ifade edilmemekle beraber ayetin gelişinden anlaşıldığına göre şehir halkı tarafından öldürüldüğü, onun imanı sayesinde cennete girdiği, kendisine kötülük eden şehir halkının ise bir sayha ile helak edildiği anlatılmaktadır. (Yasin 36/13-29)

Müfessirlere göre elçilerin adları Yuhanna, Pavlus ve Şem'unü's-Safa (Simun Petrus), gönderildikleri şehir ise Antakya'dır. Bunların tebliğini kabul eden mümin kişinin adı da Habib b. Musa, Habib b. İsrail veya Habib b. Mer'i dir. Tefsir kitaplarında Habib'in neccar (dülger), ipekçi, kassar (bez ağartan) veya ayakkabıcı olduğu, günlük kazancının yarısını ailesine ayırıp diğer yarısını tasadduk ettiği, cüzzam hastalığına yakalandığı için şehirden uzak bir yerde oturup ibadet ile meşgul olduğu, iman ettiğini açıklayıp halkı da iman etmeye çağırınca taşlanarak, linç edilerek veya hızarla kesilerek öldürüldüğü, kesilmiş başını eline alıp yürüdüğü rivayet edilir.

Kur'an'daki ayetlerin üslubu Hz. Peygamber zamanında bu kıssanın bilindiğini göstermektedir. "Bir misal olarak şu şehir halkını onlara anlat"

mealindeki ayetle (Yasin36/13) kısaca hatırlatılarak şehir halkının akibetinden ibret alınması öğütlenmektedir. Bu şehrin neresi olduğu, hadisenin ne zaman vuku bulduğu ve iman ettiği bildirilen şahsın kimliği konusunda hadislerde de bir bilgi bulunmamaktadır.

Kur'an-ı Kerim'de Semud Kavmi (Hud 11/67; el-Kamer 54/31), Medyen ehli (Hud 11/94), Lut Kavmi (el-Hicr 15/73) ve Ashabü'l-Hicr (el-Hicr 15/83) gibi kavimlerin Allah'ın elçilerini dinlemedikleri için bir sayha ile helak edildikleri belirtilmektedir. Yasin suresinde söz konusu edilen şehrin bu kavimlerden birine ait olup olmadığı bilinmemektedir. Müfessirlerin olayın meydana geldiğini söyledikleri Antakya'da milattan sonra 35 yılında bir deprem olduğu bilinmekteyse de bunun Kur'an'da anlatılan hadise ile ilgisinin tespit edilmesi mümkün değildir.

Diğer taraftan tefsir kitaplarında elçileri bu şehre Hz. İsa'nın gönderdiği rivayet edilir. Hristiyan kaynaklarında Hz. İsa'nın tebliğ faaliyeti esnasında Antakya'ya elçi yolladığına dair bilgi yoktur. Onun semaya urucundan sonra Kudüs'teki hristiyanlar tarafından bu şehre gönderilen Barnaba Tarsus'tan Saul'ü de (Pavlus) yanına çağırılmış, ikisi birlikte bir yıl süre ile orada yeni dini yaymışlardır (Resullerin İşleri 11/22-26). Pavlus ile Barnaba Antakya'da iken daha sonra Simun Petrus da oraya gitmiştir (Galatyalılar'a Mektup, 2/11). Ancak Ahd-i Cedid'de Kur'an-ı Kerim'de anlatılan kıssaya benzer bir olay yer almamaktadır.

Ahd-i Cedid'de sözü edilen Agabus'un (Resullerin İşleri, 11/27-28) Habib-en Neccar olduğu ileri sürülmüşse de (IA, V/1, s.9) bunu ispat edecek hiçbir delil yoktur (EI[Fr.], III/1, s.12-13). Agabus'la ilgili Ahd-i Cedid'deki bilgi şöyledir; "O günlerde Yeruşalim'den Antakya'ya bazı peygamberler indiler. Bunlardan Agabus adlı biri kalkıp bütün dünya üzerinde büyük bir kıtlık olacağını Ruh vasıtasıyla bildirdi; bu da Klavdius'un günlerinde oldu" (Resullerin İşleri, 11/27-28). Ahd-i Cedid'de Agabus'un bu hadiseden sekiz yıl sonra Kaysariye'deki faaliyetinden de bahsedilir (Resullerin İşleri, 21/10-11). Grekler Agabus'un Hz. İsa'nın seçtiği yetmiş şakirdten biri olduğuna ve Antakya'da şehid edildiğine inanırlar (DB, I/1, s.259).

A n a d o l u ' n u n i l k c a m i s i H a b i b - i N e c c a r C a m i i

Habib-i Neccar'ın iki türbesi bulunmaktadır. İlki havariler ile birlikte cami içerisinde; diğeri Habib-i Neccar Dağı'nda bulunmaktadır.

Tüm bu özelliklerinden dolayı hem Müslümanlar hem de Hristiyanlartarafından kutsal olarak kabul görülmektedir.

